

Vabariigi Valitsuse istungi protokollis märgitava otsuse „Riigieelarve tegevuspõhise liigenduse muutmine“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Alates 2020. aastast on riigieelarve tegevuspõhine, mis tähendab, et riigi strateegilised eesmärgid on seotud kasutada olevate vahenditega. Riigieelarve seadus kinnitatakse programmide ja programmi tegevuste lõikes.

Tegevuspõhise eelarvestamise rakendamise analüüsi käigus on esile kerkinud IT asutuste kulude jagamisega seotud suur töökoormus, mistõttu tegid mitme ministeeriumi kantslerid Rahandusministeeriumile ettepaneku töömahu vähendamiseks lõpetada IT asutuste kulude jaotamise asutuste teenustele ja planeerida IT asutuste kulud eraldiseisvalt. Lahendus võimaldab lihtsustada kaudsete kulude limiidi arvestust valitsemisaladele.

IT majade kulude eristamiseks on vajalik luua eraldiseisev programmi tegevus, et IT kulud oleksid eristatud riigieelarves. Seetõttu tuleb igal valitsemisalal, kelle valitsemisalasse kuulub IT asutus, leida IT asutuse kuludele koht oma praegustes tulemusvaldkondade ja programmide seas ning luua selleks eraldi programmi tegevus või teha muudatus kehtiva programmi tegevuse sõnastuses. IT kulude eristamise ettepaneku esitasid Justiits- ja Digiministeerium, Siseministeerium ja Sotsiaalministeerium. Rahandusministeerium koondas programmi tegevuste muudatusettepanekud, ühtlustas programmi tegevuse nimetuse sõnastused. Täiendavalt esitas Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ettepaneku programmi tegevuste muutuseks, et viia programmi koosseis vastavusse ministeeriumi juhtimiskorraldusega. Rahandusministeerium esitab muudatused Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks, misjärel viiakse tegevuspõhise liigenduse muudatused sisse juba 2026.a riigieelarvesse.

1.2 Seletuskirja ettevalmistaja

Rahandusministeeriumi strateegiatalituse nõunikud Elo Piksarv, 59825069 elo.piksarv@fin.ee, Marju Saar, 58851438, marju.saar@fin.ee, Tuuli Levandi 58851487, tuuli.levandi@fin.ee, Rando Kängsepp, 59825053, rando.kangsepp@fin.ee, Viola Mäemurd 55999574, viola.maemurd@fin.ee.

2. Muudatusettepanekud riigieelarve tegevuspõhise liigenduse muutmiseks

Alljärgnevalt on ära toodud ministeeriumite kaupa muudatused:

2.1. Justiits- ja Digiministeerium

Ettepaneku sisu:

- 1) usaldusväärse ja tulemusliku õigusruumi programmis muuta programmi tegevuse „**Kesksete IT-teenuste osutamine teistele valitsemisaladele**“ nimetust, uus nimetus „**Kesksete IT teenuste osutamine**“.

Põhjendus: 2025. aastal oli koondatud ühte programmi tegevusse keskseid IT teenuseid, mida osutatakse teistele valitsemisaladele. Programmi tegevuse nimetust muudetakse, kuna programmi tegevus sisaldab alates 2026. aastast ka valitsemisalasist IT teenuste osutamist.

2.2. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Ettepaneku sisu:

- 1) regionaalarengu programmis muuta programmi tegevuse „**Regionaal- ja maaelupoliitika kujundamine ja rakendamine**“ nimetust. Uus nimetus on „**Regionaalpoliitika kujundamine ja rakendamine**“;
- 2) maa ja ruumilooma programmis tõsta programmi tegevus „**Põllumajandusmaa kasutamise ja maaparanduse poliitika kujundamine**“ maa ja ruumilooma programmist biomajanduse programmi.

Põhjendus: Maaelupoliitika on üks osa regionaalpoliitikast, seetõttu on programmi tegevuse nimetust täpsustatud.

Põllumajanduse ja kalanduse tulemusvaldkonna ülesehitus toetab valitsemisala juhtimiskorraldust. Maa ja ruumilooma programmist tuuakse biomajanduse programmi „Põllumajandusmaa kasutamise ja maaparanduse poliitika kujundamine“. Biomajanduse asekanstleri vastutusvaldkond kattub tehtud programmi struktuuri muudatustega.

2.3. Siseministeerium

Ettepaneku sisu:

- 1) muuta targa ja innovaatilise siseturvalisuse programmi tegevuse nimetust „**IKT-teenuste pakkumine SIMi valitsemisalast väljapoole**“. Uus nimetus on „**IT teenuste osutamine**“.

Põhjendus: Siseministeeriumi valitsemisala IT teenused koondatakse kokku ühte programmi tegevusse. Seni olid programmi tegevuses vaid IT teenused, mida Siseministeeriumi Infotehnoloogia- ja Arenduskeskus (SMIT) osutas väljaspoole Siseministeeriumi valitsemisala.

2.4. Sotsiaalministeerium

Ettepaneku sisu:

- 1) luua sotsiaalhoolekande programmi uus tegevus „**IT teenuste osutamine sotsiaalvaldkonnas**“;
- 2) luua inimkeskse tervishoiu programmi uus tegevus „**IT teenuste osutamine tervisevaldkonnas**“.

Põhjendus: Sotsiaalministeeriumi valitsemisala tervise tulemusvaldkonna IT teenused koondatakse ühte programmi tegevusse ning heaolu tulemusvaldkonna IT teenused teise programmi tegevusse.